

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК
ТВОРЧОЇ
ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 9

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 9

Рівне – 2023

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Джус О.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Прокочук В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Добровольська Р.О. – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Клепар М. В. – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Лупаренко С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 27.04.2023 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 9. – 172 с.

ISBN 978-617-8260-05-7

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Останчук М.М., Никон О.К.</i> Формування професійної мотивації навчання як фактор активізації творчої діяльності студентів.....	5
<i>Заходякін О., Козак І.</i> Методичні засади розвитку музичної пам'яті піаністів в процесі фортепіанної підготовки.....	11
<i>Крижановська Т.І., Маєвська О.В.</i> Методичні аспекти процесу формування початкових акомпаніаторських навичок учнів-піаністів ДМШ.....	16
<i>Онищук В.І., Сметана О.П.</i> Удосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів у форматі дистанційного навчання.....	25
<i>Смик Л., Цюлюпа Н.</i> До питання розвитку поліфонічних умінь в учнів дитячих музичних шкіл.....	32
<i>Стецюк М.В., Крусь О.П.</i> Методи розвитку творчих здібностей учнів-піаністів дитячої музичної школи.....	37

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Єгоров В.С.</i> Конволюційні ревербератори у сучасній звукорежисурі.....	45
<i>Іваник Н.М.</i> Таїнство шлюбу як складова культурної обрядовості української православної традиції в її музично-естетичному вимірі.....	53
<i>Ковлева М.</i> Шляхи становлення та розвитку професійної бандурної школи в Україні.....	67
<i>Якимчук С.Н., Лахтюк А.Р.</i> Вокально-хорова творчість композитора Бориса Лятошинського першої половини ХХ століття (на прикладі кантати «Заповіт»).....	73
<i>Даюк Ж., Остапик Н.</i> Дитяче фортепіанне мистецтво у творчості українських композиторів.....	80
<i>Павлице Т.І., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Історико-теоретичний аспект розвитку сопілкового інструментарію.....	85
<i>Рокіщук І., Дубовик О.</i> Генеза науково-технічної революції та інформаційного суспільства.....	94
<i>Сверлюк Л., Сян Шуай.</i> Використання фольклорних традицій в українській естрадній музиці.....	104
<i>Столярчук Б.Й.</i> Історія кафедри музичного фольклору і її роль у відродженні української культури.....	110
<i>Турко Н., Грушовець А.</i> Зародження та розвиток жанру «фортепіанна мініатюра» в музичному мистецтві.....	116

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Брень О.В.</i> Розвиток співацьких навичок у дітей дошкільного віку засобами ігрових технологій.....	123
<i>Гаврилів М.С., Гумінська О.О.</i> Методи спілкування, взаємодії, співпраці на уроці музичного мистецтва.....	130

<i>Денисюк Н.М., Гумінська О.О.</i> Сучасний досвід застосування Орф-підходу на музичних заняттях в ЗДО	138
<i>Крижановська Т.І., Карпова А.О.</i> Художній розвиток підлітків в умовах діяльності мистецьких гуртків	146
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Організація інструментального музикування в процесі музично-творчого розвитку дошкільників	155
<i>Крет М.В., Левчук Н.О.</i> Музично-етичний досвід, як чинник формування морального світу молодших школярів	162
Про авторів	168

References

- Stoliarchuk B.Y. (1999) Spivaie «Horyna». Nad Buhom i Narvoiu [Gorina sings. Over the Bug and Narva] Bilsk – Pidliaskyi (Polshcha). № 5-6. S. 33, 36.
- Stoliarchuk B.Y. (2019) Istoriia spivochoi kafedry v osobakh i podiiakh [The story of a singing department in persons and events] 7 dniv . 13 chervnia.3.
- Stoliarchuk B.Y., Dzvinka R.I. (2020) Kafedri muzychnoho folkloru Rivnenskoho derzhavnogo humanitarnoho universytetu 40 rokiv: narys z istorii (1979 – 2019 rr.) [Department of Music Folklore of Rivne State Humanities University 40 years: an essay on history (1979 – 2019)]. 3-tie vydannia, rozshyrene ta dopovnene. Rivne : vydavets O.Zen. 208 s.
- Stoliarchuk B.Y. (2022) Instrumentalni ansambl tradytsiinoi narodnoi muzyky «Khutirski muzyky» i yoho rol u vykhovanni molodykh kerivnykiv folklornykh kolektyviv [Instrumental ensemble of traditic folk music «Hutir music» and its role in the education of young leaders of folk groups]. Rivne : vydavets O.Zen. 168 s.
- Hapon L.D. (2015) Vokalna robota u vtorynnomu folklornomu ansambli [Vocal work in a secondary folk ensemble]. Metodychni rekomendatsii. Rivne. 14 s.
- Tsapun R.V. (2003) Narodni obriady z repertuaru hurtu «Dzherelo» [Folk rituals from the repertoire of the band "Dzherelo"]. . Navchalno-metodychni posibnyk. Rivne : «Perspektyva», 124 s.
-

УДК [780.616.432:7.026]:[159+37]

ORCID: 0000-0002-4357-2370

ORCID: 0000-0002-12763-073X

*Турко Н.,
Грушовець А.*

ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЖАНРУ «ФОРТЕПІАННА МІНІАТЮРА» В МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Анотація. У даній статті розглянуто передумови виникнення фортепіанної мініатюри, виявлено специфічні особливості жанру музичної мініатюри, сформовано деталізоване визначення «фортепіанна мініатюра». Доведено, що фортепіанна мініатюра пройшла складний історичний шлях від зародження у XVI ст. до бурхливого розквіту у XIX-XX ст., увібравши в себе досвід попередніх століть та естетично збагачуючись, виявилась енциклопедією жанрово-стильових моделей музичної культури різних епох і напрямів та набула самостійного, високохудожнього значення. Розкрито, що фортепіанна мініатюра – це історично сформований жанр професійної музичної культури, призначений для сольного музикування в умовах камерного і концертного виконання, для якого характерним є організація художнього часу, вираження емоційного стану, основою ж створення ефекту мініатюрності є дотримання принципу велике в малому. Слід відзначити такі особливості мініатюризму: інтонаційна наповненість тематизму; психологічне навантаження на кожний елемент композиції; лаконізм і сконцентрованість композиції; камерний художній простір, стислий і сконцентрований час; миттєвість образу. З'ясовано, що змістова складова жанру, пов'язана з суб'єктом творчості (образом людини), характеризує мініатюру як найменшу жанрову модель мистецтва, здатну відобразити картину світу.

Ключові слова: мініатюра, мала форма, фортепіанна мініатюра, миттєвість образу.

Abstract. This article describes the background of piano miniatures, identify specific features of the genre of musical miniatures, generated detailed definition of "piano miniature". The origin and development of the genre "piano miniature"

The piano miniature is one of the most popular genres of modern musical creativity. The almost two-hundred-year period of development within the framework of various national and individual styles revealed its most important genre features: a wealth of expressive possibilities, mobility and flexibility of forms, response to various artistic requests. Considering this, there is a need to study this genre and to explain the concept of "piano miniature".

This genre has gone through a complicated historical path since its inception in the 16th century. (had an applied, everyday nature), until its rapid zenith in the 19th-20th centuries. It absorbed the experience of previous centuries and was aesthetically enriched, turned out to be an encyclopedia of genre-stylistic models of musical culture of various eras and directions and acquired an independent, highly artistic meaning.

Piano miniature is a historically formed genre of professional musical culture, intended for solo music making in the conditions of chamber and concert performance, which is characterized by the organization of artistic time, that means, the "instantaneity" of expressing an emotional state, the basis for creating the effect of miniaturization is the observance of the principle of large in small.

The genre of piano miniature was historically formed and acquired specific typological features in the process of development of professional musical culture. The following features of miniaturism should be noted: intonation fullness of subject matter; psychological load on each element of the composition; brevity and concentration of the composition; chamber artistic space, compressed and concentrated time; instant image. The content component of the genre, related to the subject of creativity (the image of a person), characterizes the miniature as the smallest genre model of art capable of illustration a picture of the world.

Keywords: miniature, small shape, a piano miniature, instantaneity of the image.

Постановка проблеми. Фортепіанна мініатюра є одним з найбільш затребуваних жанрів сучасної музичної творчості. Майже двохсотлітній період плідного розвитку в рамках різних національних і індивідуальних стилів виявив її найважливіші жанрові риси: багатство виразних можливостей, рухливість і гнучкість форм, відповідь на різноманітні художні запити. Зважаючи на це, виникає потреба у вивченні даного жанру, зокрема пояснення самого поняття «фортепіанна мініатюра».

Актуальність проблематики визначається необхідністю уточнення ряду принципів положень загальної теорії жанру, так як останній є змістовним поняттям, за допомогою якого «розшифровуються» художньо-логічні процеси, що відбуваються в музиці. Великий досвід музикознавства з проблеми жанру не дає однозначності як в його трактуванні, так і в існуючих жанрових класифікаціях. З цього випливає **мета статті** – на основі аналізу наукових праць музикознавців пояснити витоки мініатюри та сформулювати деталізоване визначення поняття «фортепіанна мініатюра», розкрити еволюцію розвитку цього жанру в музичній культурі.

Аналіз досліджень. Сьогодні існує кілька основних напрямків досліджень, що вивчають окремі проблеми жанру музичної мініатюри. Серед них історичні дослідження, оглядові та монографічні, в яких жанр мініатюри розглядається як невід’ємна частина історичного розвитку музичної культури, епохи, стилю, напрямку, національної школи; (праці Т. Ліванової, О. Алексєєва, М. Друскіна, М. Дремлюги, Л. Архівович, М. Гордійчука, Т. Булат, Г. Курковського, М. Бялик, В. Самохвалова, С. Павлішин, Л. Корній, Л. Кияновської, Н. Рябуха, Л. Свірідовська та ін.); дисертаційні дослідження, в яких фортепіанна мініатюра розглядається в контексті жанрово-стильової еволюції української фортепіанної музики різних часів (дисертації М. Степаненка, Ю. Вахраньова, В. Клима, О. Фрайт); дослідження, що становлять теоретико-методологічну основу роботи і висвітлюють у окремих аспектах теоретичні проблеми жанру музичної мініатюри (монографії В. Панкратової, Є. Назайкінського, К. Зенкіна). Л. Кияновська, С. Павлішин, І. Соневицький та деякі інші вивчали проблему жанру інструментальної мініатюри в західному регіоні України.

Виклад основного матеріалу. Термін „мініатюра” в енциклопедичних джерелах пов’язаний, перш за все, своїм походженням із сфери образотворчого мистецтва, оскільки сама назва йде від фарби, що виготовлялася з мінія. „Мініатюра” в перекладі з латинської „minium” або італійської „miniatura” означає „сурик, кіновар, червону фарбу, яку в стародавні часи використовували для розмальовування заголовків в рукописних книгах”. В самому широкому значенні під мініатюрою слід розуміти витвір мистецтва малого розміру, а в переносному – щось маленьке, витончене, вишукане, або у зменшеному вигляді – „в мініатюрі” (Веденський, 1954 с.524).

В історії музичної мініатюри можна виділити три великі етапи. Перший – свого роду німа історія, а точніше передісторія, тобто приховане до пори до часу вільне або мимовільне засвоєння музикантами досвіду мініатюри в інших мистецтвах. Другий, починаючи, мабуть, з багателей Бетховена, – власне музична мініатюра. Третій – сучасна стадія, пов’язана з феноменом ущільнення інформації в музичній формі, з додекафонією та пуантилізмом, зі зростанням ролі техніки виконання творів.

Зародження цього жанру відбувалось у середовищі західноєвропейської культури у тісному зв’язку з розвитком світського напрямку в мистецтві, а саме – з розвитком камерно-інструментальної музики XVI–XVII ст. Поява мініатюри в музиці представляє собою особливий етап розвитку музичної думки, важливе місце посідає часовий простір, адже саме лаконізм дає можливість прослідкувати зв’язок з іншими видами мистецтва.

У XVII–XVIII ст. виникають стародавні рондо і п’єси у творчості французьких клавесиністів Ж. Рамо, Ф. Куперена, Ф. Дандріє, Л. Дакена, у втіленні музичного образу яких велика роль належить зоровим уявленням, їхньому опису, звуковому зображенню. У цей період відбувається зародження мініатюри як естетичного принципу у музичному мистецтві, який

тісно переплітався з існуючою на той час естетикою “рококо”. Стиль проявлявся в надмірному застосуванні різноманітної мелізматики й орнаментики, що прикрашали музичний текст, а також у витонченості та філігранності фактури, у заокругленні мелодійних фраз. (Болдирева, 1989, с. 478).

У музиці епохи бароко, особливо у творчості Г. Генделя і Й. Баха, жанр мініатюри набуває другорядного значення, це пов'язано зі зростанням ролі релігії в суспільному житті, та як результат спадом розвитку світської музики. Проте в творчості Й. Баха зустрічаються зразки клавірної мініатюри, зокрема, 20 маленьких прелюдій, 15 дво- та 15 триголосних інвенцій, котрі є поліфонічними п'єсами, які, з одного боку, можна віднести до мініатюри, але поліфонічний музичний розвиток, що ґрунтується на принципі наскрізного розвитку однієї теми, прагне до монументальних рис органного мислення композитора.

У XVIII ст. в епоху класицизму жанр мініатюри поступається таким жанрам, як опера, симфонія, концерт, залишаючись поза творчими вподобаннями композиторів. Клавірна мініатюра у творчості Й. Гайдна, В. Моцарта, Л. Бетховена існує як побутовий жанр, призначений для домашнього музикування, представлений цілковито прикладною, головним чином, танцювальною музикою. Проте слід відзначити п'єси-дрібнички «Багателі» Л. Бетховена, в яких композитору вдалося втілити принцип мініатюризму, наділити їх красою та виразністю.

Періодом розквіту мініатюри цілком можна вважати XIX ст., оскільки саме композитори-романтики створили нову естетику мініатюризму. У романтиків Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Шопена, Ф. Ліста мініатюра виступає як системний принцип моделювання світу, як особливий художній рід творчості.

Для романтиків, з їх підвищеною увагою до особистого, індивідуального, жанр ліричної мініатюри був універсальною основою для творчого самовираження. Симфонія, соната, опера існували і раніше, однак фортепіанна мініатюра, як художнє явище сформувалася завдяки романтизму, сконцентрувавши в собі найважливіші ознаки світовідчуття епохи. Тільки в епоху романтизму мініатюра викристалізувалась в якості важливого елемента художньої картини світу.

Підводячи підсумок тривалому формуванню жанру, слід відзначити, що в процесі історичного розвитку зміст мініатюри значно збагатився, формуючи свої особливі структурно-композиційні рамки і характерний комплекс жанрових ознак (визначену систему засобів музичної виразності).

Дослідник Н. Рябуха надає загальну характеристику музичної мініатюри як концептуального жанру: мініатюра – це певний тип музичного твору, який має специфічні зовнішні і внутрішні критерії (структурно-семантичність, камерний часопростір, інтонаційно-сконцентований зміст тощо) (Рябуха, 2004).

Жанр фортепіанної мініатюри відповідає усім вимогам жанрових критеріїв у музичній науці. В самому широкому значенні фортепіанна

мініатюра – це історично сформований, типологічно усталений жанр професійної музичної культури, призначений для сольного музикування в умовах камерного і концертного виконання. Цей жанр має поліфункціональну спрямованість музичної екзистенції.

К. Зенкіна визначає мініатюру, як дзеркало, що відобразило найістотніші риси романтичного світовідчуття, його концентрована і найкоротша "художня формула". На його думку характерним для мініатюри є організація художнього часу, що є особливістю романтичного світосприйняття. Специфіка мініатюри в тому, що відчуття перебування в моменті теперішнього часу в ній максимально загострено. Миттєвість образу – ось сутність і основа мініатюри, яка демонструє диво "зупиненої миті". Замість потоку часу зі спрямованістю розвитку з минулого в майбутнє, в мініатюрі діє час ліричного переживання, котрий психологічно триває в теперішньому часі (Зенкіна, 1997, с.415].

Історія музичної інструментальної мініатюри набагато коротша її передісторії, що охоплює всі види мистецтва і навіть виходить за межі власне художнього кола. В європейському музичному мистецтві малі форми існували здавна, але мініатюра з'явилася лише на досить зрілій ступені еволюції. Відзначаючи закономірний зв'язок епохи романтизму з розвитком жанру мініатюри в музичному мистецтві, необхідно підкреслити, що романтизм став переворотом в масштабі всієї історії мистецтва: він відкрив еру «нетрадиційного художнього мислення», що протистоїть багатомістовій художній практиці. У романтичному світовідчутті зміщуються акценти в бік переважання особистого, індивідуального, які і стають визначальним критерієм вигляду твору і стилю. Жанр мініатюри перестає бути визначальним початком, він підпорядковується індивідуальним стилем і зберігається як виразний засіб, як змістовий носій.

Є. Назайкінський наголошує, що велике значення для визначення твору у жанрі мініатюри має сформоване на певному етапі уявлення про ступінь смислової щільності музичного розвитку. І якщо ця ступінь перевищує міру звичайної концентрації, то це сприймається, як ознака мініатюри. Тому багато з творів, котрі не є по своїй тривалості мініатюрами, однак відносяться до них по смисловій ємності (Незайкинский, 1982, с.271).

Вагомим внеском в наукове осмислення жанрової природи фортепіанної мініатюри стало дослідження М.Арановського, в якому розкрито систему зовнішніх і внутрішніх чинників розвитку жанру. До зовнішніх чинників автор відносить історичні умови музичного життя, пов'язані з походженням мініатюри, які відображають зв'язок цього жанру із загальним соціокультурним розвитком суспільства. Найважливішими внутрішніми чинниками М.Арановський називає образність, художній ідеал епохи, домінуючі мистецькі методи його втілення. Саме внутрішні чинники найповніше розкривають художню сутність мініатюри (Арановский, 1987).

Загалом малі музичні форми найбільш адекватно відображають душевний світ людини, її насичене емоційне життя, психологічні переживання. Це, у свою чергу, зумовлює зміни в логіці композиції твору, авторському баченні засобів створення художнього образу.

Висновки. Отже, фортепіанна мініатюра пройшла складний історичний шлях від зародження у XVI ст. (мала прикладний, побутовий характер), до бурхливого розквіту у XIX–XX ст., увібравши в себе досвід попередніх століть та естетично збагачуючись, виявилась енциклопедією жанрово-стильових моделей музичної культури різних епох і напрямів та набула самостійного, високохудожнього значення.

Жанр фортепіанної мініатюри історично сформувався й набув конкретних типологічних рис у процесі розвитку професійної музичної культури. Слід відзначити такі особливості мініатюризму: інтонаційна наповненість тематизму; психологічне навантаження на кожний елемент композиції; лаконізм і сконцентрованість композиції; камерний художній простір, стислий і сконцентрований час; миттєвість образу. Змістова складова жанру, пов'язана з суб'єктом творчості (образом людини), характеризує мініатюру як найменшу жанрову модель мистецтва, здатну відобразити картину світу.

Список використаної літератури

Миниатюра БСЭ: в 52 т. Гл. ред. Б. А. Веденский, 2-е изд. Москва.: Сов. энциклопедия, 1954. Т. 27, 1954. – 524 с.

Етимологічний словник української мови: в 7 т. АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Редкол. О. С. Мельничук (голов. ред.) та ін. К.: Наук. думка, 1983. Т. 3 Укл.: Р. Болдирева та ін., 1989. 478 с.

Рябуха, Н. (2004). Мініатюра як феномен музичної культури (на матеріалі фортепіанних творів українських композиторів кінця XIX–XX століть) : дис. канд. Мистецтвознавства : 17.00.01. Харків. 201 с.

Зенкин, К. (1997) Фортепианная миниатюра и пути музыкального романтизма. М.: Моск. госуд. конс. им. П. И. Чайковского. 415 с.

Назайкинский, Е. (1982). Логика музыкальной композиции. Москва : Музыка. 319 с.

Арановский, М. (1987). Структура музыкального жанра и современная ситуация в музыке. Музыкальный современник: Сб. ст. Вып. 6. М.: Сов. композитор. С. 5-44.

Spysok vykorystanoi literatury

Мунятура БСЭ [BSE miniature]: в 52 т. / Гл. ред. В. А. Vvedenskiy, 2-е yzd. – Moskva.: Sov. zntsyklopediya, 1954. – Т. 27, 1954. – 524 s.

Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy[Etymological dictionary of the Ukrainian language]: в 7 т. АН URSR. In-t movoznavstva im. O. O. Potebni; Redkol. O. S. Melnychuk (holov. red.) ta in. – K.: Nauk. dumka, 1983. – Т. 3 Ukl.: R. Boldyrieva ta in., 1989. – 478 s.

Riabukha, N. (2004). Miniatiura yak fenomen muzychnoi kultury (na materialy fortepiannykh tvoriv ukrainskykh kompozytoriv kintsia KhIKh – KhKh stolit)[Miniature

as a phenomenon of musical culture (based on the piano works of Ukrainian composers of the end of the 19th and 20th centuries)] : dys. kand. Mystetstvoznavstva : 17.00.01. – Kharkiv. – 201 s.

Zenkyn, K. (1997). Fortep'yannaia mynyatiura y puty muzykalnoho romantyzma[Piano miniature and the paths of musical romanticism]. – M.: Mosk. hosud. kons. ym. P. Y. Chaikovskoho. – 415 s.

Nazaikynskiy, E. (1982). Lohyka muzykalnoi kompozytsyy[Logic of musical composition]. – Moskva : Muzyka. – 319 s.

Aranovskiy, M. (1987). Struktura muzykalnoho zhanra y sovremennaia sytuatsiya v muzyke Muzykalnyi sovremennyk[Structure of a musical genre and the current situation in music]; Sb. st. – Вып. 6. – M.: Sov. kompozytor. – S. 5-44.

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 9

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 10.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 10,0. Наклад 100 пр. Зам. 43.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».